

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè
instituenda - Complectens vatios & solidos modos juvandi & consolandi
diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

§. 10. Quid circa instructionem illorum, qui statum Matrimonialem
suspiciere volunt, sit observandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

honorem accipit ex talibus erratis, uti ipsemet quondam Gertrudi dixit; cum enim hæc propter minutum errorem multum angeretur, rogarétque Christum, ut ab eo ipsam liberaret, respondit blandè Christus: Et quare velles, ut & ego magno honore privarer, & tu ingenti præmio careres? magno grande nimis præminum lucraris, quotiescunque illum similem defectum recognoscens proponis de cætero eum vitare; & quodocunque quis studet pro amore meo defectus suos vincere, tantum mihi honoris & fidelitatis exhibet, quantum miles exhiberet domino suo, si strenuè seipsum in bello inimicis opponeret, eosque viriliter expugnaret, atque prosterneret. Blof. c. 4. Mon. Spir.

§. X.

Quid circa Instructionem illorum, qui Statum Matrimonialem suscipere volunt, sit observandum.

I. **Q**uanti faciendus sit Status Matrimonialis, S. Franciscus Salesius p. 2. Regul. c. 4. sequentibus verbis demonstrat: *Honorabilis res prorsus Matrimonium est, idque quoad partes omnes, quas in se complectitur, sive species electionem, sive principium, sive modum contrahendi, sive Personam, ad spectantes consideres; sive etiam expendas ingentia, quæ ex eo proveniunt emolumenta; per illud enim orbis replatur misericordia, & cælum restauratur Electis.* Quare meritò magna adhibenda est diligentia, ut non modò cum debita confidentia & maturitate talis Status suscipiatur; verum etiam cum magna integritate & cautela continetur; & ubi sic Deo visum fuerit, pari cum laude ac commendatione finiatur. Quæ omnia, quâ ratione docere debeat Operarius, hoc ostendetur.

II. Et 1. quidem ipsam hujus Status electionem quæ attinet, ante omnia curandum est, ut non nisi in & cum Christo eligatur; ideo enim Christus Nuptijs in Cana Galilæa interesse voluit, ut significaret, infaustum fore Matrimonium nisi ipso per gratiam suam & benedictionem præsentem suscipiatur. Porro ut tali modo eligatur, sequentia tria bene inculcare Sponsis futuris debet Operarius. Primum est

bene considerent, an ad istum Statum vocati sint, ideoque, ut S. Salesius l. c. §. 2. monet, providentissimum, benignissimumque DEVM ante omnia pro divini Spiritus assistente gratia humillimis precibus sollicitent, sed & animæ suæ Directorem Confessarium sincerè consulant, & cum pluribus etiam alijs expertis Personis rem tanti momenti communicent. Dicant proinde assiduò, & præcipuè tempore Communionis cum S. Paulo: *Domine, quid me vis facere.* Alterum est, ut, ubi se ad hunc Statum vocatos adverterint, ipsam etiam electionem Consortis cum Christo faciant, ideoque pari modo ad Orationem iterum confugiant, & cum servo Abrahami Gen. 24. dicant: *Domine DEVS, occurre, obsecro, mihi hodie* (alij legunt; *fac, mihi occurrat*) & *fac misericordiam cum Domino meo* (servo vel ancilla tua.) Vel cum Apostolis Act. 1. *Tu, Domine, qui corda nesci omnium, ostende, quem elegeris*; nam teste Salomone Prov. 19. *Domus & divitia à Parentibus, à Domino autem proprie uxor prudens*; hinc & commune proverbium dicit: *Quod DEVS coniunxit, homo non separet.* Matt. 19. Unde sicut ij, qui equum emere volunt, ante omnia attendunt, an non habeat unum ex vitijs quatuor capitalibus; ita & qui consortem in Matrimonio eligere cupit, indagare debet, an non careat unâ ex præcipuis dotibus ad bonum Conjugem requisitis, scilicet Pietate, Mansuetudine, Sobrietate, Sedulitate, ac Prudentia, seu quod idem est, an non sit Impius, Furiosus, Ebriosus, Prodigus, ac Insipiens; his enim defectibus, si alteruter Conjux sit præditus, satius est non eligere illum, quam per electionem illius in mille se fastidia, pericula, ac damna præcipitare. Tertium est, ut bono fine & intentione suscipiant Matrimonium, ut dicere possint cum Tobia juniore c. 8. *Tu, Domine, scis, quia non luxuria causa accipio sororem meam Conjugem, sed sola posteritatis dilectione, in qua benedicatur nomen tuum in secula.* Sic enim merito sperare poterunt, Christum has nuptias benedicturum, & aquam tribulationum carnis, quas, teste Apostolo 1. Cor. 2. secum affert hic Status, in vinum gaudij conversurum.

III. Jam verò ipsam Matrimonij actualem continuationem quod attinet, ut hæc quoque cum Christo peragatur, aliqua præcepta utriusque Conjugi communia, & aliqua Marito vel Uxori propria suggerere debet Operarius. Et utriusque

Instruct. III.

H

quidem

quidem communia hæc ferè suppeditat S. Franciscus Salefus Reg. p. 2. c. 5. 1. Ut mutua se dilectione complectantur, naturali duntaxat, quâ turtures consuecunt; nec humanitantum, quâ Gentiles se mutuò diligunt, sed cœlesti illa divina, quam Apostolus ad Eph. c. 5. commendat dicens *Viri, diligite Uxores vestras, sicut Christus Ecclesiam.* Et visum sicut *Ecclesia subiecta est Christo* (diligens illum sanctissimo & sincerissimo affectu) ita & mulieres viris suis in omni- bus. 2. Ut non tantum corpore, sed animo etiam & voluntate unum esse studeant, atque adeò omnem discordiam & divisionem cane pejus & angue detestentur. 3. Ut solidae partati se uterque addicat; nam, ut sapienter S. Salefus l. c. advertit, Uxor devotione destituta imbecillis & inconstans est & ad omnem casum inclinata; Maritus verò absque devotione durus, agrestis, efferus, & intractabilis est. Felices profectò sunt Coniuges illi, qui vera devotione præditi se mutuò in timore DEI sanctificant, nam & jugum Matrimonii leuius efficient, & liberalissimam è cælo depluentem benedictionem experientur.

IV. Propria verò ipsi Marito præcepta ex illis DEI verbis Gen. 2. *Faciamus ei Adiutorium simile sibi*: desumet operarius; per illa enim indicare voluit DEVS Marito, quod Uxorem non ut ancillam, sed ut sociam per omnia similes tractare, & diligere debeat, præcipue tamen in tribus, nempe 1. Ut similem patiatur esse in victu, vestitu, habitatione thoro &c. cum enim Uxorem juxta monitum Apostoli Eph. ut carnem propriam diligere debeat, meritò etiam victu, vestitu, & lecto simili dignari debet. 2. Ut similem quoque in honore faciat, quemadmodum S. Petrus 1. Petr. 13. monuit dicens: *Viri similiter cohabitantes secundum scientiam quasi infirmiori vasculo muliebri impartientes honorem tanquam coheredibus gratia.* Hinc etiam ex latere creavit, ut Maritus. 3. Ut similem quoque in defensione efficiat, que adeò, sicut seipsum & honorem suum totis viribus propugnat, ita eodem Zelo ac fervore Uxoris suæ famam & honorem tueatur; multò minùs verò apud seipsum Zeloque nullam, aut violati thori suspensionem admittat, sed potius memorabilem illam S. Hieronymi sententiam l. 1. contra Iovinianum

cordi habeat: *Quid tibi profuerit Zelus, & nimia diligentia in servanda uxore tua? si enim inhonesta fuerit, vix illam servare poteris (elabitur enim è manibus tuis ut lubricus anguis) sicut casta & honesta, custodiã opus non habet.*

V. Uxoribus verò propria monita ex eadem sententia, & verbo *Adiutorium* maximè desumet; ex hoc enim verbo Uxoribus suum officium explicare poterit, diceréque, quòd totum illarum munus consistat in triplici adiutorio, nempe quòd 1. debeant Maritis esse adiutorium in generando, juxta illud Gen. 2. *Crescite, & multiplicamini.* Hinc S. Paulus 1. Cor. 7. dixit: *Mulier sui corporis potestatem non habet, sed vir.* 2. In Liberis educandis: hoc enim proprium est uxorum, ut, sicut lac corporale præbent Liberis, ita & spirituale porrigant; unde & Salomon Prov. 29. dixit: *Puer, qui dimittitur voluntati suæ, confundit Matrem suam,* eò quòd huic potissimùm adscribatur mala educatio. 3. In re domestica procuranda: eum quippe in finem etiam assumitur Uxor, ut, dum Maritus foris laborat, & alimenta procurat, ipsa interea domestica curet negotia. Hinc olim novis Sponsis duo boves offerebantur, ut per eos indicaretur, ipsos non tantùm debere esse matrimoniali vinculo invicem alligatos, sed etiam communi laboris jugo domesticarum & externarum rerum onus trahere. Qua in re pulchrum exemplum à Salomone Prov. 8. affertur, ubi Mulierem fortem, id est, perfectam describens inter alia præconia etiam hoc posuit: *Confidit in ea cor viri sui.* Sed quare? *quia quasi vit lanam & linum, & operata est consilio manuum suarum. Consideravit semitas domus suæ, & panem ociosam non comedit.* Propter quam dotem velut illi propriam, *Surrexerunt Filii eius, & beatissimam prædicaverunt, vir eius, & laudavit eam dicentes: Multa Filia congregaverunt divitias, tu supergressa es universas.* Hinc meritò subditur: *Date ei de fructu manuum suarum, & laudent eam in portis opera illius.*

VI. Denique efficere quoque debet Operarius sua instructione, ut Matrimonium cum Christo etiam ritè concludant Conjuges, quod facient, si sequentes tres doctrinas observaverint. Et 1. quidem in morbo & aliis calamitatibus ad mortem disponentibus se non deserant, sed tunc maximè amorem suum declarent, ut dici de illis queat, quod S. Joannes c. 13.

de Christo scripsit : *Cum dilexisset suos, in finem dilexit* eo.
 Hoc enim annulus rotundus, & finem non habens, quem duo
 mutuò offerunt, indicat, quòd scilicet amor illorum mutuo
 finiri nunquam debeat, sed qui vis de altero Conforte dicitur.
Quis me separabit à charitate tua? Et cum Ruth. c. 1. *Populus*
tuus Populus meus, & DEVS tuus DEVS meus. Quia te terra
morientem exceperit, in ea moriar, ibique accipiam locum
pulturae. Hac mihi faciat Dominus, & hac addat, si non
mors me & te sepeverit. 2. In ipsa quoque morte sic se
 bonam mortem juvent, ut in cœlo iterum convenire, Deum
 que simul laudare possint. Hinc maturè vocandi Confessarii
 & Parochi, qui Sacramenta ministrent, & moriturum ad-
 ment. Cavendum autem, ne fletibus & evilatibus turbetur
 moribundum, & illud Regis Agac : *Siccine separat amorem*
mors? dicere cogant, sed potius ad exemplum S. Francisci
 Borgiae precibus vacent, rogentque, ut, si quidem ad gloriam
 DEI, & utriusque Conjugis salutem expedire videbitur, ne
 linquat Confortem DEVS; sin minus, pro beneplacito assen-
 rat. 3. Ne post mortem inordinatè tristentur; vel eorum
 Consortis defunctus est in cœlo, & sic congratulandum potius
 & congaudendum est, quàm condolendum; vel est in inferno
 & sic tristitia nec illi, nec ipsi tristanti quidquam prodest. Vel
 est in medio statu, id est, purgatorio, & tunc precibus potius
 Sacrificiis, Communionibus mensuris, & operibus aliis potius
 ipso oblatis, quàm lacrymis & eiulatibus juvandus est, ut
 ut olim in simili P. Laynes Generalis noster scripsit, imperator
 etiam Conjugis charitatem fuisse queratur, ut qui Confortem
 in ea necessitate, in qua se ipsum juvare nequiens, vel maxime
 mè ipsius auxilio indigebat, reliquisset. De reliquo verò Mo-
 laniam Marcelli Consulis Filiam imitentur, quæ, cum Mar-
 to nondum humato, binos etiam Filios amisisset, ab omni
 immoderato dolore sibi temperans in hæc verba erupit: *Juste*
magis expedite tibi servitura sum, Domine, quia
tanto me onere liberasti.

